

**การบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1**
**THE BOYSCOUT ACTIVITIES MANAGEMENT TO ENHANCING PUBLIC MIND OF
KHUNTHALE SCHOOL NETWORK UNDER SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

¹กัลยาณี เพื่องฟุ้ง Kallayanee Fueangfung

²พระครูพิจิตรศุการ Phrakhruphichitsupakarn ³มะลิวัลย์ โยธารักษ์ Maliwan Yotharak
^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Kallayanee987@gmail.com

Article Received: February 25, 2025. Revised: April 21, 2025. Accepted: April 25, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง 15 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่างแนวทาง 5 คน และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือ สถานศึกษาไม่ได้เรียงตามลำดับที่กำหนดในคู่มือของลูกเสือ-เนตรนารี ไม่มีการเสนอความคิดเห็น หรือ สะท้อนถึงปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของกิจกรรม ทำให้ไม่ได้พัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการจัดกิจกรรมต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุง แนะนำ ส่งเสริม พัฒนา และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ซึ่งการบริหารกิจกรรมลูกเสือ คือ กิจกรรมค่ายพักแรม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีแนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา ประกอบด้วย (1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (2) ความรักความสามัคคี (3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม (4) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (5) การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น และ 3) ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า เป็นไปได้ เหมาะสม เป็นประโยชน์ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาของสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารกิจกรรมลูกเสือ, คุณลักษณะจิตอาสา, โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the conditions of the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1. 2) to study the guideline for the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1. 3) to present the guidelines for the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1. This qualitative research was collected data by using in-depth interview with 15 involved persons about the participation condition, 5 experts in guidelines creation and 7 experts by using focus group discussion to evaluate feasibility, suitability, and utility. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The results of the study were as follows: 1) The conditions of the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1, the research revealed that the administration of Scout activities did not follow the sequence specified in the Scout - Girl Guide manual. There was no solicitation of feedback, discussions, or reflections on the issues, strengths, and areas for improvement of the activities, resulting in inadequate development of Scout activities administration. Effective administration required the cooperation of administrators, teachers, and related personnel to focus on improvement, guidance, promotion, development, and systematic steps to achieve the school's set goals. The Scout activities included camping activities, community service and public benefit activities, school development activities, religious place development activities. 2) The guideline for the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1, the guidelines for promoting volunteer spirit included (1) A shared vision, (2) Unity and teamwork, (3) Participation in social activities, (4) Public responsibility, (5) Respect and honor for others. 3) The results of the guideline for the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1, the results indicated that the guidelines for the boy scout activities management to enhancing public mind of Khunthale school network under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1 were feasible, appropriate, and beneficial for managing scout activities to promote the volunteer spirit within the educational institutions.

Keywords: The Boy Scout Activities Management, Enhancing Public Mind, Khunthale School Network

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาโดยมีคนเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้ได้รับการพัฒนาไปสู่คุณภาพตามเป้าหมายและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมข่าวสารและสังคมแห่งการเรียนรู้เช่นปัจจุบันได้อย่างมีความสุขกำหนดความหมายของการศึกษาว่าหมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเข้าใจของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการศึกษาว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เติบโตและเป็นพลังที่เข้มแข็งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการจัดหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การสร้างทักษะพื้นฐาน ปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต มีความเข้มแข็ง มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย และส่งเสริมสมรรถภาพหลายๆ ด้าน ให้แต่ละคนสามารถนำเอาศักยภาพออกมาใช้สร้างสรรค์ประโยชน์แก่ตนเองแก่ส่วนรวมได้ รวมถึงการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาในการพัฒนาโรงเรียนจึงใช้กิจกรรมลูกเสือในการดำเนินงาน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ซึมซับและคุ้นเคยกับความเป็นจิตอาสาสร้างความสุขให้กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชนไปจนถึงสังคมและประเทศ หลักสูตรการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจึงเป็นรากฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เติบโตขึ้น เป็นพลังที่เข้มแข็งในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะจิตอาสาของผู้เรียนและผู้บำเพ็ญประโยชน์ สร้างพลังที่เข้มแข็งในการพัฒนาโรงเรียนให้ตรงตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีเป้าหมายซึ่งมุ่งเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการ ในส่วนของคุณลักษณะที่ต้องการที่สำคัญคือการปลูกฝังคุณลักษณะจิตอาสา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (2565) เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาตามเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการใช้หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่ผ่านมา พบว่า ก. จุดเด่นการจัดกิจกรรมลูกเสือ สรุปได้ดังนี้ 1) นักเรียนมีความสนใจและชื่นชอบในรายวิชาลูกเสือ 2) นักเรียนทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของสถานศึกษา งานบ้าน และเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ครู 3) ผู้บริหารมีอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรลูกเสือและนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ 5) โรงเรียนมี การจัดกิจกรรมเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมตามวัตถุประสงค์และวิธีการทางลูกเสือ และ 6) สถานศึกษามีการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ตามคำปฏิญาณของลูกเสือ และหลักธรรมคำสอนของศาสนา ข. จุดอ่อน การบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ สรุปได้ดังนี้ 1) ครูผู้สอนขาดทักษะและความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในวิชาลูกเสือ 2) สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือไม่ตรงและไม่สอดคล้องตามหลักสูตรเท่าที่ควร 3) ผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความอดทน ขาดความรับผิดชอบ ที่สำคัญคือนักเรียนขาดคุณลักษณะจิต

อาสา และทำให้ความไม่พร้อมหลายอย่าง ส่งผลทำให้นักเรียนไม่ได้รับการเรียนรู้ในรายวิชาลูกเสือ-เนตรนารี อย่างเต็มที่ เพื่อให้ความสำคัญกับส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาเป็นไปตามเป้าหมาย ควรมีการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาของนักเรียน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาของนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและการพัฒนาการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการจัดกิจกรรมลูกเสือ พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษา เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะจิตอาสา ให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและต่อยอดในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาให้กับผู้เรียนที่ดีในอนาคตได้ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิจัยใน 3 ลักษณะ คือ การศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการศึกษาศภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้กำหนดดังนี้ 1) การศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ร่างแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก 3) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้กำหนด ดังนี้ 1) ร่างแบบการสัมภาษณ์ เชิงลึก 2) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้กำหนดดังนี้ 1) นำเสนอแบบการสนทนากลุ่ม 2) ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม 3) แบบสนทนากลุ่ม

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ขั้นตอนการศึกษาศภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วยผู้ให้สัมภาษณ์ในการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์ด้านลูกเสือ ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 15 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการภายในสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ

ภายนอกสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูจากภายในสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 7 คน

2.2 ขั้นตอนศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีดังนี้ ผู้อำนวยการจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 4 คน

2.3 ขั้นตอนนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มสนทนา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informants) ในการเสนอนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการจากภายในสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูจากภายในสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูจากภายนอกสถานศึกษาจำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งมี ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดประเด็นการร่างกระบวนการ แนวทาง 3) นำฉบับร่างแนวทางปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) ปรับฉบับร่าง และนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนี ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และตรวจสอบความถูกต้องมาจัดทำฉบับ สมบูรณ์ และนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา จากการค้นคว้า เอกสารเพิ่มเติมและ 2) นำร่างแบบที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีลำดับในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำฉบับร่างมาประเมินความเป็นไปได้ที่ความเหมาะสม และความ เป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมินความเป็นไปได้ ที่ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้ 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและนิยามศัพท์อีกครั้ง 4) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 5) แบบสนทนากลุ่ม ใช้ฉบับร่างแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา

โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นเลือกผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ (2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกสภาพการดำเนินงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือ (3) ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือ จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ (4) สัมภาษณ์รายบุคคล โดยมีประเด็นที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้าง ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้เวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ 2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากหลักสูตรสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก 3) ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role) 4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างแบบ มุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้าง การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูล

4.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม เสนอและประเมินแนวทาง เพื่อให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะมีกระบวนการ ดังนี้ คือ 1) คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจ ด้านแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ 2) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างแนวทาง เพื่อให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ 3) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในการนำเสนอ ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด 4) บันทึกผลการประชุมสนทนากลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อ

ประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

5.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็น และข้อเสนอแนะเบื้องต้น และแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาสภาพ

5.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพในการจัดทำร่างแนวทางทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สร้างเป็นแนวทางตามผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิตามกรอบแนวคิดในการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอในการสนทนากลุ่ม

5.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินการโดยการนำความเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ฉบับสมบูรณ์ สรุปผลและ นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

1.1 กิจกรรมค่ายพักแรม สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมค่ายพักแรม โดยมีการแต่งตั้งคำสั่งและมอบหมายหน้าที่ให้ครูและบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมซึ่งครูที่ได้รับมอบหมายสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้ในการวางแผนกิจกรรมเดิม การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ไม่ได้เป็นไปตามคู่มือการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ - เนตรนารี กิจกรรมค่ายพักแรมดำเนินการโดยครูและบุคลากรบางกลุ่มที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

1.2 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้จัดประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรม โดยมีการแต่งตั้งคำสั่งและมอบหมายหน้าที่ให้ครูและบุคลากรบางส่วน ซึ่งดำเนินงานตามหน้าที่ การจัดกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยให้บริการในการใช้สถานที่อาคาร และพื้นที่ในโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีกรให้ยืมวัสดุและอุปกรณ์ รวมถึงการบริการชุมชนโดยครูบางคนและนักเรียนบางส่วนเท่านั้น อาจส่งผลให้การจัดกิจกรรมยังไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย

1.3 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน แต่เป็นการประชุมร่วมกับวาระอื่นๆ ทำให้การดำเนินงานยังขาดความชัดเจนด้านการวางวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย เฉพาะกลุ่มบริหารทั่วไปที่รับผิดชอบกิจกรรม ทำให้ครูบางคนยังไม่เข้าใจในด้านการพัฒนาที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมยังไม่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ตามแผนของปีที่ผ่านมา ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนที่จัดขึ้น

หลังจากการพัฒนาเฉพาะบางส่วนและบางกลุ่มเท่านั้นทำให้ผลการดำเนินงานกิจกรรมยังไม่บรรลุผลที่วางไว้ตามเป้าหมาย

1.4 กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน ทำให้ครูและบุคลากรบางท่านที่มีภาระกิจอื่น ไม่สามารถเข้าร่วมได้โดยมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องบางคนนำนักเรียนบางส่วน เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน การจัดกิจกรรมพัฒนาศาสนสถานจึงไม่ได้ความร่วมมือจากครูและนักเรียนทุกคน

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีรายละเอียดแนวทางการบริหารดังนี้

2.1 กิจกรรมค่ายพักแรม ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมการดำเนินงานกิจกรรมค่ายพักแรมร่วมกับครู นักเรียนและ ผู้ปกครอง ในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและการดำเนินงานกิจกรรมค่ายพักแรม นำร่างแผนการปฏิบัติงาน เชิญชวนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม คัดเลือกผู้รับผิดชอบและมอบหมายหน้าที่ตามแผนที่กำหนด ผู้รับผิดชอบกิจกรรมจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ส่งเสริมประสบการณ์ที่มีความสนุกสนาน ปลอดภัย เกิดความรักความสามัคคี พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะจากการทำงานเป็นทีม มีการติดตามและประเมินผลกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม หลังจบกิจกรรมให้มีการประเมินผลจากนักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม นำเสนอผลงานรวมทั้งส่งมอบผลงานและขยายผลงานไปยังหน่วยงานอื่น มีการพิจารณาการยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มีการชมเชยให้รางวัลเป็นแรงเสริมในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมลูกเสือกิจกรรม

2.2 เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน กำหนดเป้าหมาย วางวิสัยทัศน์ร่วมกัน กำหนดช่วงเวลาจัดกิจกรรมที่ชัดเจน การดำเนินงาน ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมและรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จัดกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ สร้างความตระหนักรู้ ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมและวิธีการที่เราสามารถช่วยเหลือได้ โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันทุกฝ่าย สร้างความรักความสามัคคีระหว่างกัน มีการมอบรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณยกย่องให้เกียรติกับผู้ที่มีส่วนร่วม ช่วยเหลือสังคมดีเด่นทั้งด้านนักเรียน ครูและผู้ปกครอง มีการติดตามและประเมินผลหลังจบกิจกรรม ให้มีการประเมินผลจากนักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม นำเสนอผลงานต่อผู้บริหาร รวมทั้งส่งมอบผลงานและขยาย ควรมีการร่วมพัฒนาแนวทางการติดตามและประเมินผล มีการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม ครูและบุคลากร กำหนดแผนและวางวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ประเมินสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน มีการออกแบบกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมที่ตอบสนองต่อเป้าหมาย เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสาธารณะส่วนรวม ดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำนักเรียน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมให้สมาชิกสนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดความรักความสามัคคีกันในกิจกรรม จัดกิจกรรมที่มีการมอบรางวัลยกย่องให้เกียรติหรือประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ที่มีส่วนร่วม ช่วยเหลือรับผิดชอบต่องานในโรงเรียนดีเด่น ทั้งด้านนักเรียนและครู มีการติดตามและประเมินผล หลังจบกิจกรรม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนที่จัดขึ้น เพื่อตรวจสอบความสำเร็จ

และประสิทธิภาพ เก็บข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จของกิจกรรม ใช้ข้อมูลที่ได้รับเพื่อพัฒนากิจกรรมในอนาคตและปรับปรุงต่อไป

2.4 กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม โดยเชิญชวนทุกฝ่ายทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการวัด มาหารือเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาศาสนสถานให้ชัดเจน ดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อสอดคล้องกับบริบทของชุมชน เชิญชวนนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ร่วมกันวางแผนและออกแบบกิจกรรม วางแผนกิจกรรม ที่จะจัดในวันสำคัญ ให้ทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ให้เกิดความรักความสามัคคีจากการทำกิจกรรม ประสานงานเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม สร้างทีมงานพัฒนาให้บุคลากรจากทุกฝ่ายทำงานร่วมกันสร้างความรับผิดชอบต่อสาธารณะอย่างมีระเบียบแบบแผนและประสิทธิภาพ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมที่ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น มอบรางวัลและเกียรติบัตร ประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ที่มีส่วนร่วม ช่วยเหลือสังคมดีเด่น ทั้งด้านนักเรียน ครูและผู้ปกครอง มีการติดตามและประเมินผลหลังจบกิจกรรม

3. การนำเสนอแนวการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) รูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Meet ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของแนวทาง แนวทางการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล โดย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมค่ายพักแรม 2) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 3) กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน 4) กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน โดยผู้วิจัยนำคุณลักษณะจิตอาสา มาส่งเสริมประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ความรักความสามัคคี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 5) การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มาใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา จะทำให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมค่ายพักแรม 2) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 3) กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน 4) กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน ซึ่ง กิจกรรมค่ายพักแรม สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมค่ายพักแรม โดยมีการแต่งตั้งคำสั่งและมอบหมายหน้าที่ให้ครูและบุคลากรในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งครูที่ได้รับมอบหมายสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้ในกระบวนการวางแผนกิจกรรมเดิม การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ไม่ได้เป็นไปตามคู่มือการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมค่ายพักแรมดำเนินการโดยครูและบุคลากรบางกลุ่มที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้จัดประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรม โดยมีการแต่งตั้งคำสั่งและมอบหมายหน้าที่ให้ครูและบุคลากรบางส่วน ซึ่งดำเนินงานตามหน้าที่ การจัดกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยให้บริการในการใช้สถานที่ อาคาร และพื้นที่ในโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีการให้ยืมวัสดุและอุปกรณ์ รวมถึงการบริการชุมชนโดยครูบางคนและนักเรียนบางส่วนเท่านั้น อาจส่งผลให้การจัดกิจกรรมยังไม่ได้รับ

ความร่วมมือจากทุกฝ่าย กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน แต่เป็นการประชุมร่วมกับวาระอื่นๆ ทำให้การดำเนินงานยังขาดความชัดเจน ด้านการวางวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย เฉพาะกลุ่มบริหารทั่วไปที่รับผิดชอบกิจกรรม ทำให้ครูบางคนยังไม่เข้าใจในด้านการพัฒนาที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมยังไม่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ตามแผนของปีที่ผ่านมา ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนที่จัดขึ้น หลังจากการพัฒนาเฉพาะบางส่วนและบางกลุ่มเท่านั้น ทำให้ผลการดำเนินกิจกรรมยังไม่บรรลุผลที่วางไว้ตามเป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน สภาพการดำเนินการ สถานศึกษาได้มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน ทำให้ครูและบุคลากรบางท่านที่มีภาระกิจอื่น ไม่สามารถเข้าร่วมได้ โดยมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องบางคนนำนักเรียนบางส่วน เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน การจัดกิจกรรมพัฒนาศาสนสถานจึงไม่ได้ความร่วมมือจากครูและนักเรียนทุกคน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กลุ่มหรือองค์การได้กำหนดไว้โดยใช้กระบวนการที่หลากหลายทั้งศาสตร์และศิลป์ สอดคล้องกับการวิจัยของบุญศิริ ชูพงศ์ (2563) ที่พบว่า กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนเพื่อฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติศาสนา ทั้งนี้เป็นความมุ่งประสงค์ หลักการและวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและสุขสบาย โดยมีหลักการในการส่งเสริมจิตอาสาที่สำคัญ คือ 1) มีศาสนาเป็นหลักยึดหลักทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ 2) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน และความร่วมมือซึ่งกัน 3) เข้าร่วมพัฒนาสังคมยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น 4) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ได้กำหนดการส่งเสริมของจิตอาสาจากกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม และสอดคล้องกับการวิจัยของสุภาพร จตุรภัทร และ เพ็ญอรุณ ปรีดีติลล (2563) ที่พบว่า การพัฒนาคุณภาพทั้งผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ และการจัดการ ซึ่งครอบคลุมในทุกด้านของการศึกษาเพื่อทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ ซึ่งในการการลูกเสือไทยเป็นเป็นกระบวนการลูกเสือไทย ในด้านการส่งเสริมจิตอาสาในการจัดการเรียนการสอนการสอนด้วยวิธีให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงจึงทำให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน เพิ่มประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ที่ฝังลึกจิตอาสาในตัว สามารถนำไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตในสังคมคุณลักษณะของพลเมืองดีตามกระบวนการลูกเสือไทยที่สังคมไทยและสังคมโลกต้องการให้ประชาชนของตนมีลักษณะเช่นนั้น โดยมีความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติและเชื่อมโยงกันไปสู่เป้าหมายของการ ลูกเสือไทยที่ต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นพลเมืองดี

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาโรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมค่ายพักแรม 2) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 3) กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน 4) กิจกรรมพัฒนา ศาสนสถาน ผ่านการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา ซึ่งมีคุณลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ความรักความสามัคคี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 5) การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เกิดแนวคิด มีจิตอาสาต่อ

ส่วนรวม โดยการเรียนรู้จากการใช้ทักษะ แนวทางจากการทำกิจกรรมนำไปสู่การปฏิบัติจริง ในสภาพที่เป็นจริง และการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุธาสิณี แสงมุกดา (2564) ที่พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารการพัฒนาจิตอาสาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมและคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมมี 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผนการพัฒนาจิตอาสา การมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายจิตอาสา การบูรณาการกิจกรรมจิตอาสา และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสู่จิต 2) รูปแบบการบริหารการพัฒนาจิตอาสาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมและคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมของสถานักเรียน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาจิตอาสาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมและคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรมของสถานักเรียน เพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอันจะนำไปสู่การปรับปรุงและใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อพัฒนาจิตอาสาของสถานักเรียนในการจัดกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและให้ผู้เรียนมีจิตวิญญาณที่มีความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและสังคมโดยรวมมากขึ้น และผลจากการวิจัยสามารถใช้เป็น ประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนการศึกษาต้องพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีคุณธรรมมีจิตอาสาและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีต่อไป และสอดคล้องกับการวิจัยของศิริกมล นนทภา (2560) ที่พบว่า 1) องค์ประกอบของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับตัวเอง ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับสังคม และด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับครอบครัว 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะนักเรียน ในภาพรวมมีระดับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปหาต่ำสุด คือ ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับครอบครัว ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับตนเอง และด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับสังคม 3) การพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะนักเรียน ประกอบด้วยแนวทาง 4 ด้าน คือ ควรมีการดำเนินการโดยหลักการมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่ายหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีการดำเนินการพัฒนาโดยการกำหนดเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง ควรมีการสอดแทรกจิตสาธารณะในกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติจริง และสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น และควรมีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพราะถือเป็นพื้นฐานของจิตสาธารณะในทุกๆ ด้าน การปลูกฝังและพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็กและเยาวชนไทยนั้นจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมต้น เพื่อจะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ต่อไป

3. จากผลการนำเสนอแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมค่ายพักแรม 2) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 3) กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และ 4) กิจกรรมพัฒนา ศาสนสถาน ผ่านการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา ซึ่งมีคุณลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ความรักความสามัคคี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 5) การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มาเป็นแนวทางทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาภายในสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำคุณลักษณะจิตอาสา มาใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือสถานศึกษา 4 กิจกรรม มีขั้นตอนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพิมพ์ชนก ประกอบดี (2563) ที่พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของ

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ด้านการวางแผน ควร มีการวางแผนร่วมกันก่อนการจัด กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีการกำหนดหน้าที่และ ความรับผิดชอบของ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจิตอาสา เน้นการทำงานเป็นทีม โดยประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ด้านการตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาอย่างสม่ำเสมอ ด้าน การดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ควรมีการปรับปรุงการดำเนินการลูกเสือจิตอาสาตามข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการกำหนดนโยบายในการบริหารและกำกับติดตามการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการมีวินัยของนักเรียน ตลอดจนการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ เจตคติและทักษะที่เหมาะสมเพียงพอในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้มุ่งหวังเพื่อให้กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการวิจัยของรังสรรค์ เกิดศร (2565) ที่พบว่า รูปแบบการ บริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัย นำเข้าในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ 2) กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 3) คุณลักษณะความ เป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการตรวจสอบรูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความ เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ อีกทั้งปลูกฝังให้ลูกเสือ ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีจิตอาสา รู้จัก การปรับตัวและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่น ปลูกฝังพื้นฐานที่จะนำไปประกอบ อาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้คือการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีการศึกษา เรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมค่ายพักแรม 2) กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ 3) กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน 4) กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ความรักความสามัคคี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม 4) ความ รับผิดชอบต่อสาธารณะ 5) การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น เพื่อดำเนินงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือ สถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป โดยสรุปองค์ความรู้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา โรงเรียนเครือข่ายขุนทะเล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามบริบทของสถานศึกษา
 - 1.2 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสา มาปรับใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ
 - 1.3 งานวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับการบริหารการกิจกรรมลูกเสือ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
 - 2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่นำแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะจิตอาสาไปใช้
 - 2.3 ควรศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือโดยใช้หลักสุจริต 3
 - 2.4 ควรศึกษาเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารกิจกรรมลูกเสือโดยใช้หลักจิตอาสาพระราชทาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุญศิริ ชูพงศ์. (2563). การพัฒนาการปลูกจิตสำนึกสุจริตของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมลูกเสือโรงเรียนบ้านบางครั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2). (30 พฤษภาคม 2567).
- พิมพ์ชนก ประกอบดี. (2563). การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- รังสรรค์ เกิดสร. (2565). รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริกมล นนทภา. (2560). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธาสินี แสงมุกดา. (2564). รูปแบบการบริหารการพัฒนาจิตอาสาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมและคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมของสภานักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุภาพร จตุรภัทร และเฟื่องอรุณ ปรีดีติลล. (2563). แนวทางการพัฒนาการลูกเสือไทยเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (2567) คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชาลูกเสือ-เนตรนารี ประถมสามัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.